

Misstanden in de waardeketen

ESG Finance Day | 9 November 2023

Yvonne Vlasman

Inhoud

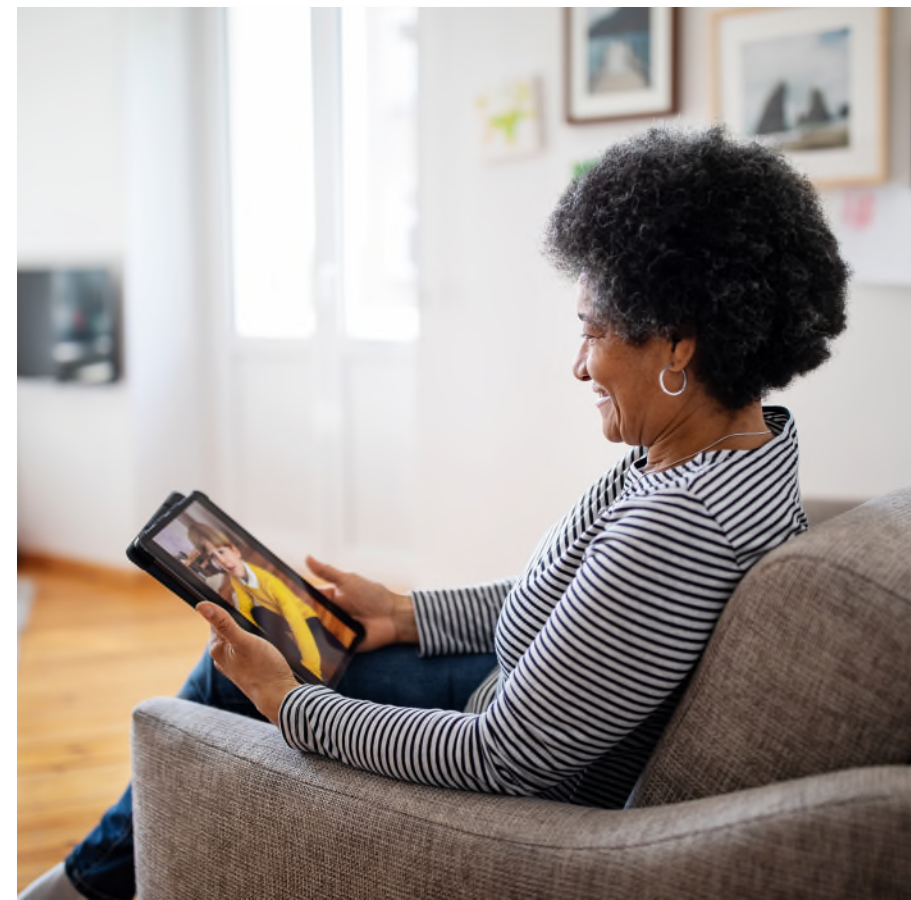
- I. **Misstanden, waar hebben we het dan over?**
- II. **Relevantie – ontwikkelingen in verwachtingen en regelgeving**
- III. **Hoe nu verder?**

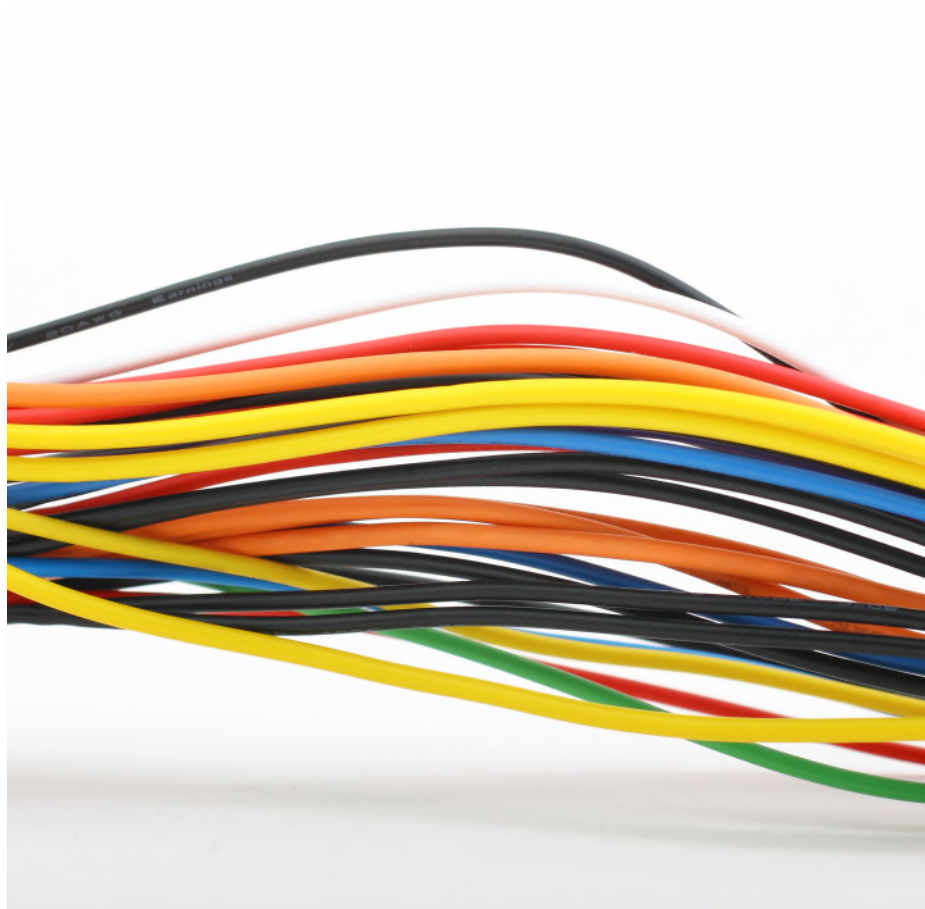
Misstanden in de waardeketen

Waar hebben we het dan over?

De hele wereld verbonden ...?

Kleurrijke kabels, maar kleurloze berm...

Kleurrijke mode...?

Dichtbij of ver weg...?

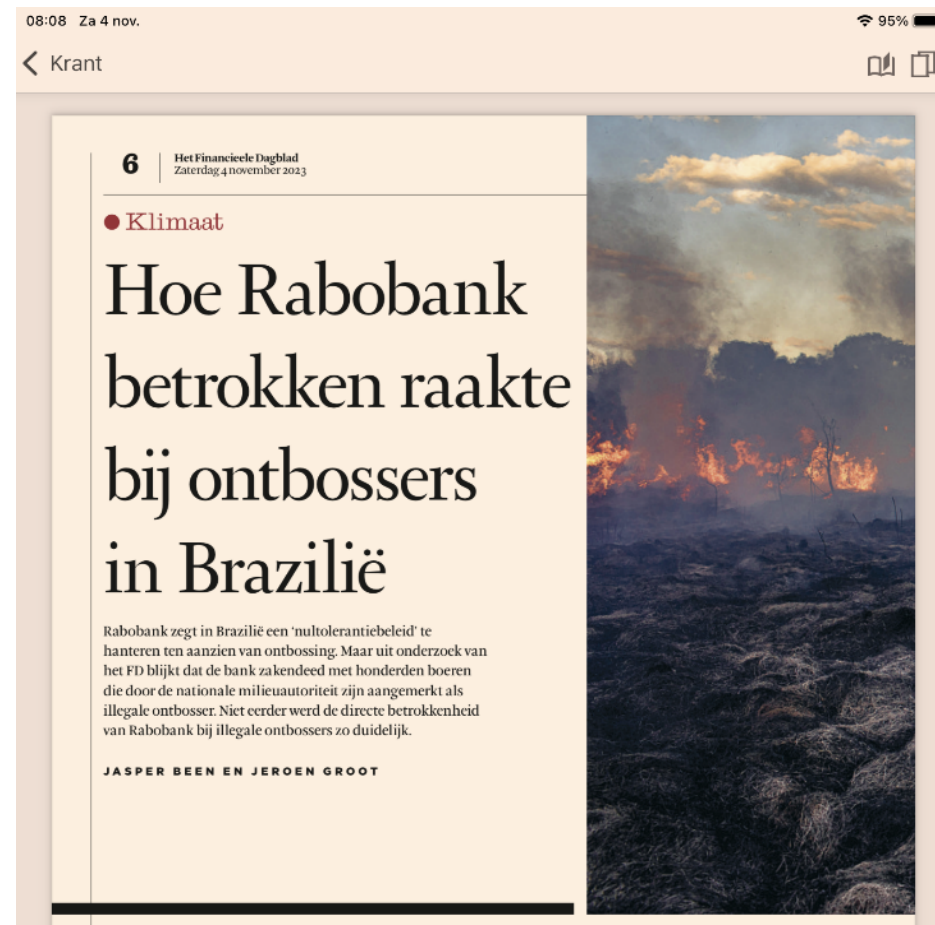

NOS Nieuws • Dinsdag 8 augustus, 20:01

Stenen met kankerverwekkende stof gestort in woonwijk Apeldoorn

Onder bewoners van een wijk in Apeldoorn is onrust ontstaan vanwege werkzaamheden die al een half jaar voor hun deur worden uitgevoerd. Spoorbeheerder ProRail en BAM werken daar met zogenoemde ballaststenen, waarbij het schadelijke kwartsstof vrijkomt. Voor de werkzaamheden is geen vergunning aangevraagd, zegt de gemeente Apeldoorn.

Corruptie

Van Oord blind voor signalen corruptie bij baggerklus Angola

In het kort

- Baggeraar werkte samen met van corruptie beschuldigde dochter van voormalige president.
- Bedrijf van deze dochter kreeg bijna \$200 mln voor onduidelijke werkzaamheden.
- Experts zeggen dat Van Oord 'rode vlaggen' voor mogelijke corruptie heeft genegeerd.

Bron: FD 19 jan 2020

'Corruptie bij onderhoudsopdrachten Vestia'

Het Openbaar Ministerie verdenkt twee medewerkers van woningcorporatie Vestia van corruptie. Ze zouden jarenlang smeergeld hebben ontvangen in ruil voor het gunnen van onderhoudsopdrachten aan bedrijven.

Eerdere omkopingszaak

De kwestie is extra pijnlijk voor de corporatie, omdat Vestia al een grote omkopingszaak achter de rug heeft. Vestia ging eind 2011 bijna ten onder aan een risicovolle derivatenportefeuille. Later bleek dat de kasbeheerder zo'n €10 mln smeergeld aannam voor het aanschaffen van de derivaten; hij kreeg daarvoor drie jaar celstraf opgelegd.

Bron: FD 17 jun 2020

23 dec '22 14:02

Shell betaalt €15 mln voor olieschade in Nigerdelta na lange rechtszaak

Bron: FD 23 december 2022

Witwassen

Daar kan je ook ongewild bij betrokken raken....

Rechtszaak • 13 aug 15:00

Diamantverkoper Jacco deed gewoon zijn werk, toch verdacht het OM hem van witwassen

 Carel Grol

Jacco verkocht diamanten en horloges bij Gassan Diamonds in Amsterdam. Toch vervolgde het Openbaar Ministerie hem voor witwassen. 'Als bij de banken geen alarmbellen afgaan, wat moet ik dan doen?'

NIEUWS • CORRUPTE EN WITWASPRAKTIJKEN

NEDERLANDSE BANKEN SCHAKEL IN RUSSISCHE MILJARDENFRAUDE

JACHTENBOUWER HEESEN UIT OSS KREEG ER WEER EEN SCHIMMIGE KLANT BIJ

DOOR KARLIJN KUJJPERS 04-03-19 PAGINA AFDRUKKEN

'De tijd van een geheime villa en een jacht in Spanje is voorbij. Criminele geldstromen worden steeds behendiger verborgen. Een deel gaat via cryptocurrency als bitcoin of offshore rekeningen, maar we zien ook nieuwe methoden als *trade-based money laundering*, witwassen met verhandelbare producten als uien, aardappelen of auto's. Vaak worden meerdere methoden tegelijk gebruikt.'

Sancties en export controls

17:50 Vr 2 jun.

Economie ▾

Vrijdag 2 jun 2023

Bron: NRC 2 juni 2023

RUSLAND

Nederlander gearresteerd voor overtreden Sanctiewet

AMSTERDAM. De Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD) heeft woensdag een verdachte aangehouden voor het overtreden van de Sanctiewet. De dienst verdenkt een 73-jarige man uit Oegstgeest - bestuurder van een niet nader genoemde onderneming - er onder meer van dividend te hebben uitgekeerd aan een Russisch bedrijf dat op de sanctielijst staat.

De bestuurder zou een paar jaar geleden - nog voor de oorlog in Oekraïne - aandelen van zijn onderneming hebben overgedragen aan een Russisch bedrijf. Al vóór die aandelenoverdracht stond de eigenaar van de Russische firma op de Europese sanctielijst.

De Nederlandse bestuurder zou binnen een half jaar opnieuw aandelen hebben overgedragen, waardoor de Rus een meerderheidsbelang in de Nederlandse firma kreeg - een overtreding van de Sanctiewet. „Recentelijk” werd het Russische bedrijf zelf op de Europese sanctielijst geplaatst. Daarna zou de onderneming van de 73-jarige verdachte dividend hebben uitgekeerd aan een dochteronderneming van het Russische bedrijf, in totaal zo’n 19 miljoen euro. Ook dat is volgens de FIOD een overtreding van de Sanctiewet. Of het dividend voor of na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne werd uitgekeerd, zegt de FIOD niet. (NRC)

Bedrijven vaker voor de rechter voor verhandelen dual-use-goederen

Malini Witlox · 02 september 2019 14:29

@maliniwitlox

Beeld © Getty Images

Wat hebben aceton, een ultrasone luidspreker om bepaalde dieren te verjagen en een sterke computer met elkaar gemeen? Het zijn alle drie spullen die de gemiddelde consument zomaar in huis kan hebben, maar die ook door kwaadwillenden gebruikt kunnen worden voor militaire doeleinden. De laatste jaren staan bedrijven die tegen de regels in deze spullen naar onbetrouwbare buitenlandse landen verscheepten steeds vaker voor de rechter.

Misstanden

NOS Nieuws • Maandag 12 september 2022, 15:29

'50 miljoen mensen leven in moderne slavernij'

Mens en maatschappij

- Gedwongen arbeid
- Kinderarbeid
- Privacy
- Arbeidstijden
- Rechten van lokale communities
- Discriminatie
- Ongezonde arbeidsomstandigheden
- Lonen
- Corruptie en omkoping

Milieu en klimaat

- Afval
- Emissie
- Verslechtering kwaliteit land
- Vervuiling van lucht, water, bodem
- Dierenwelzijn
- Verlies aan biodiversiteit
- Klimaat verandering

Ook dit zijn misstanden!

Gebrek aan compliance en due diligence, risico op betrokkenheid bij:

- Sancties en export controls
- Witwassen
- Corruptie
- Mededinging
- Fraude

Relevantie

Ontwikkelingen in verwachtingen en regelgeving

Nederlandse corporate governance code

- Principes en bepalingen gericht op (...) **duurzame lange termijn waardecreatie** (...)
- Vennootschap is lange termijn samenwerkingsverband van diverse **stakeholders**:
  - Werknemers
  - Aandeelhouders
  - Toeleveranciers
  - Afnemers
  - Andere belanghebbenden

De Nederlandse
**CORPORATE
GOVERNANCE
CODE**

OECD Guidelines

- Non-binding **principles and standards** for **responsible business conduct** in a global context
- Address **adverse impacts** related to workers, human rights, the environment, bribery, consumers, and corporate governance that may be associated with operations, supply chains, and other business relationships (= **full value chain**)
- **Incorporated in multiple EU regulations** (SFDR, CSRD, EU Taxonomy, Conflict Minerals Regulation and many more)

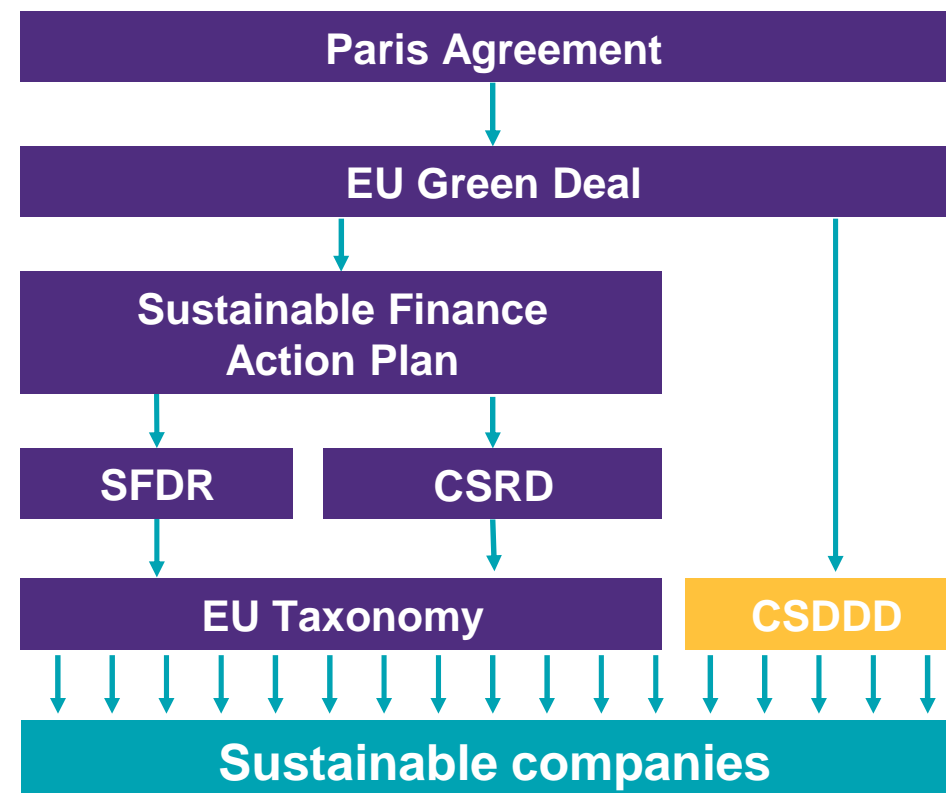
Onderdelen EU sustainability landschap

EU regulation is een 'driver' voor de duurzaamheidsagenda van bedrijven

- Introductie nieuwe compliance lijn met focus op due diligence

Uiteindelijke doel?

- Transparantie
- 'Net zero' doelstelling (2 - 1,5 C)
- Positieve bijdrage & duurzame groei
- Geen negatieve impact op mensenrechten en het klimaat

CSDDD – scope and start

Corporate Sustainability Due Diligence Directive

Scope:

- EU companies
- Non-EU companies

High-risk sectors:

- Manufacturing of textiles, leather & related products
- Agriculture, forestry & fisheries
- Extraction & manufacturing of mineral products

2027*: Group 1

EU companies

- 500 FTE
- +150 mln revenue worldwide

Non-EU companies

- +150 mln revenue in the EU

* Expected year

2029*: Group 2

EU companies

- 250 FTE
- +40 mln revenue worldwide

Non-EU Companies

- +40 mln revenue in the EU

Both:

- Min. 50% of revenue in one or more high-risk sectors

Tijdslijn CSDDD: volledig compliant zijn in 2027

European Commission
Proposal CSDDD

European Parliament
Adopted the CSDDD

Expected finalization

CSDDD coming into force for Group 1 companies

Council
Publication of Position

Triangulation period

Member State
implementation

CSDDD coming into force For group 2 companies

Kernbegrippen

Het gaat steeds om:

Het voorkomen, mitigeren en herstellen van

Negatieve impact op mens & milieu

In de gehele waardeketen

Door het toepassen van due dilligence

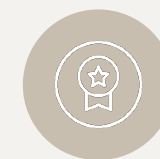
Ik ben geen grote onderneming, dus niet relevant...?

1 ▶

Je bent onderdeel van meerdere waardeketens –
afnemers kunnen eisen aan jou stellen

2 ▶

Maatschappelijke verwachtingen

'It's just the right thing to do'

Waarom zou ik er mee aan de slag gaan?

- **Toekomstbestendige groei:** Voor duurzame en verantwoorde groei is due diligence essentieel
- **Behoud van inkoopcontrole:** Behoud het inzicht en de controle over leveranciers terwijl je groeit
- **Klanttevredenheid:** Voldoe aan klantvragen naar transparantie en duurzaamheid
- **Vorbereiden en voldoen aan wetgeving:** Bereid je voor op toekomstige regelgeving (en die van je klanten) en vermijd reputatieschade
- **Bouwen aan verantwoordelijke bedrijfscultuur:** Laat zien dat je geeft om ethiek, duurzaamheid en verantwoordelijkheid. Door due diligence te integreren, trek je ethisch bewuste medewerkers en partners aan

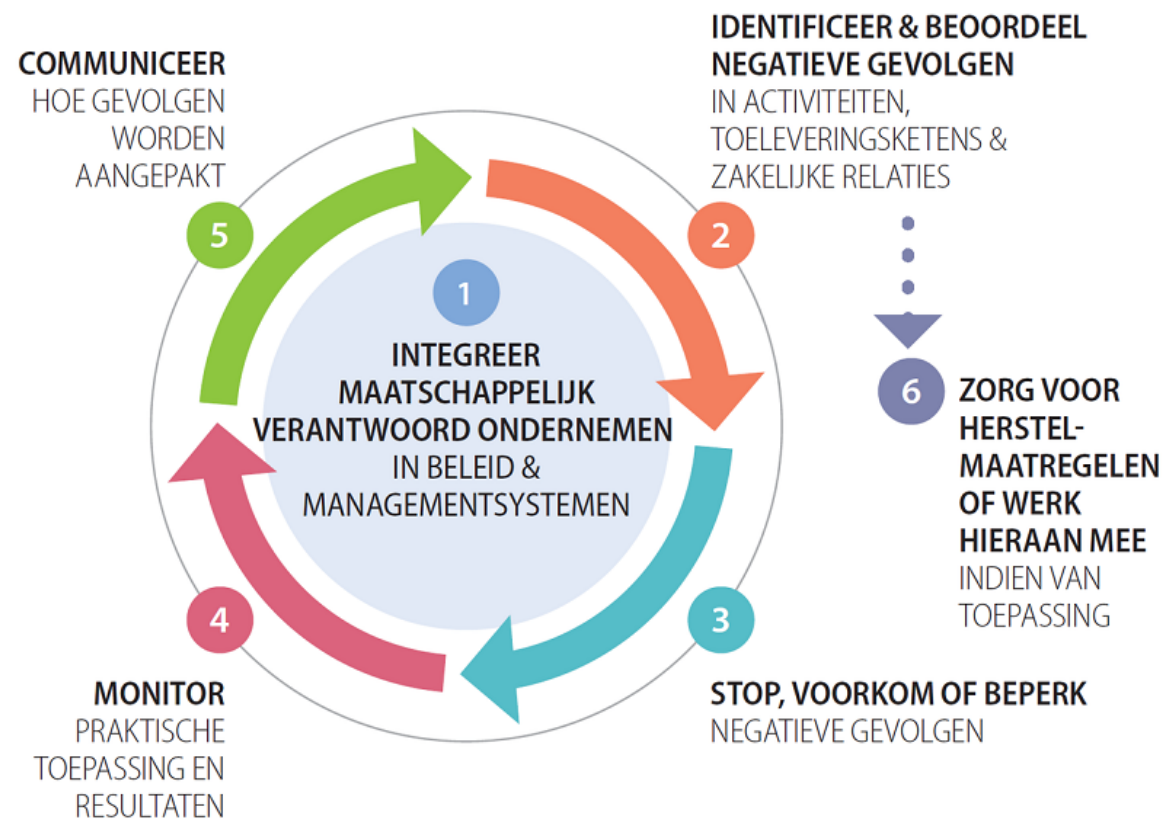
Hoe nu verder?

Aan de slag met due dilligence

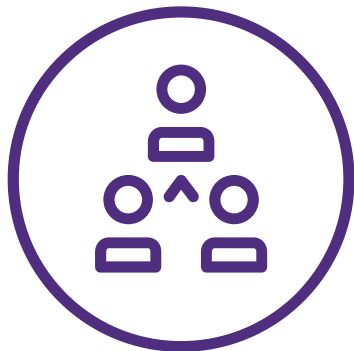
Aan de slag met due diligence

- **Due diligence** is een zorgvuldige analyse van partijen in de waardeketen om zicht te krijgen op mogelijke negatieve effecten die zij hebben op mens, maatschappij en milieu.
- Alleen negatieve effecten identificeren of hier beleid op hebben is onvoldoende, er wordt verwacht dat dit volledig in de organisatie is geïntegreerd en er een **actieve, doorlopende houding** wordt gehanteerd als continu proces (zie cyclus).

HET DUE DILIGENCE-PROCES & ONDERSTEUNENDE MAATREGELEN

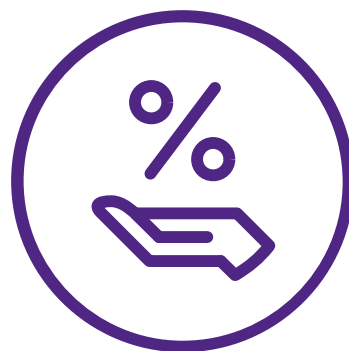
Stappenplan

Breng je waardeketen
in kaart

Voer een risico
analyse uit

Voorkom, beeindig
en herstel

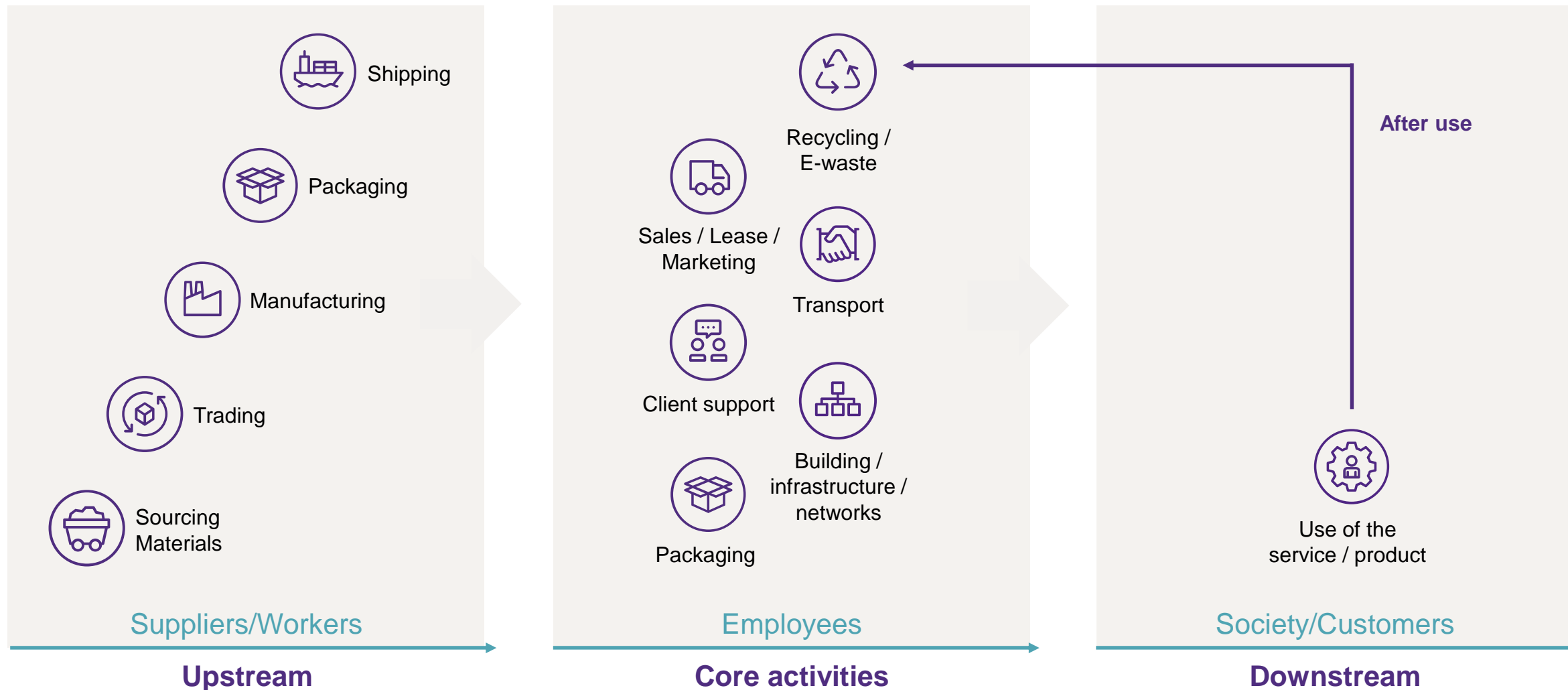
Monitor en
communiceer

Integreer in beleid

Waardeketen - voorbeeld

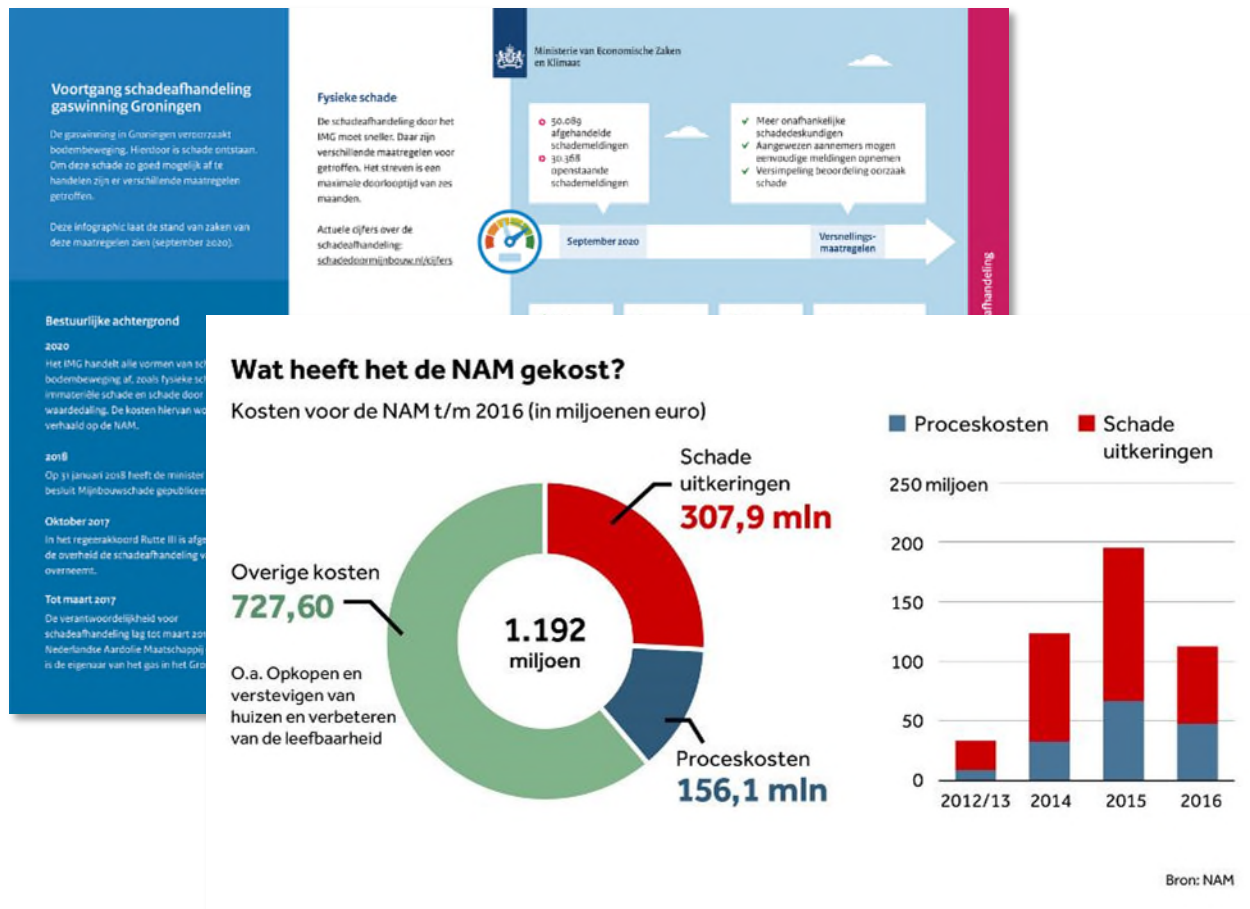

Voorkomen, beëindigen en herstellen negatieve impact

Bepalen van verwachte acties per betrokkenheid

Voorbeeld: NAM compensatie gaswinning Groningen

Kernelementen van beleid

01

Know your counterpart (KYC)

Weet met wie je zaken doet:

- organisatiestructuur
- UBO's
- Reputatie
- Risico's in relatie tot product/dienst, organisatie, sector, geografie

02

Integriteit

Bepaal waarden en normen:

- Waar staat de organisatie voor?
- Wat vind je wel of niet acceptabel?
- Welke risico bereidheid is er?

03

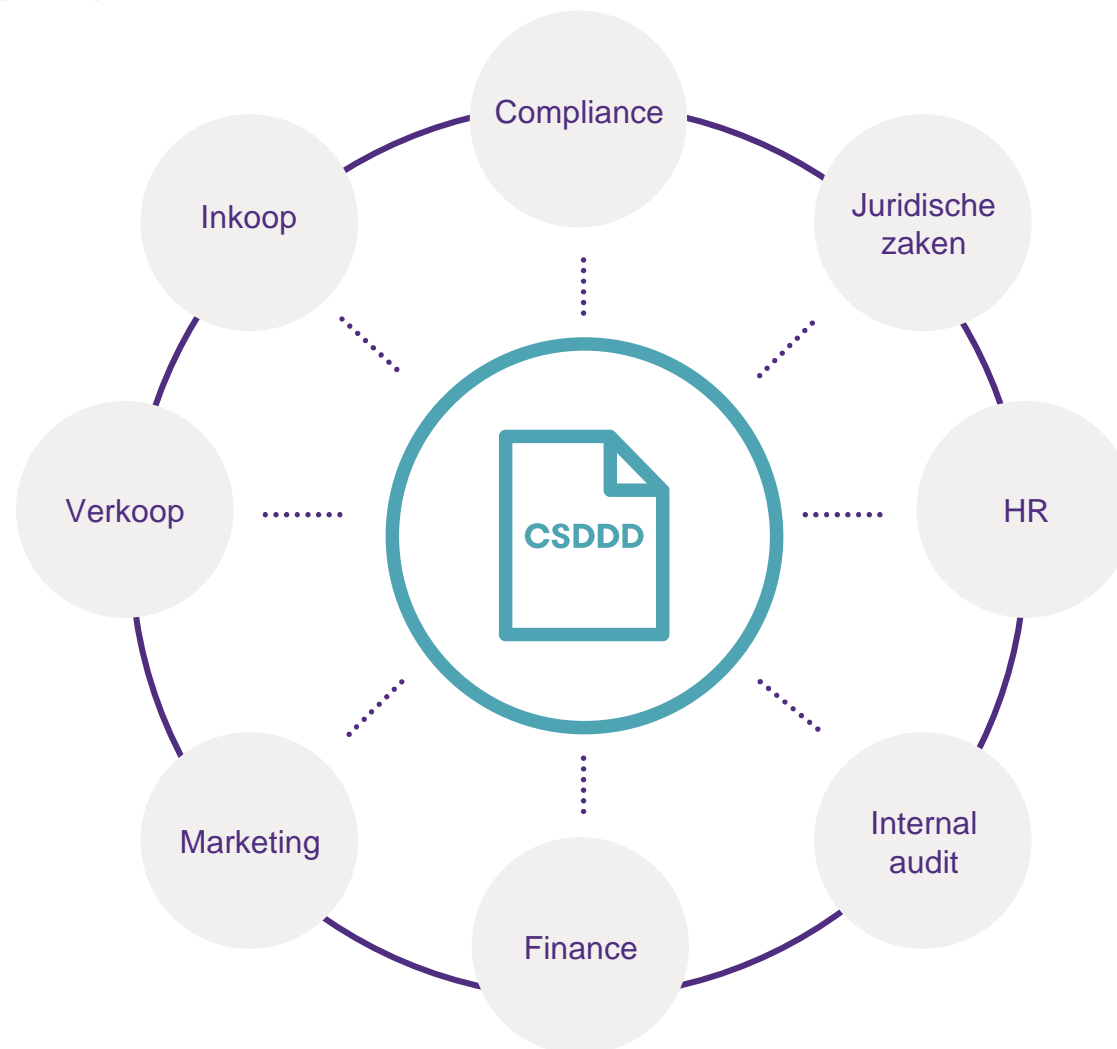
Gedragscode(-s)

Leg verwachtingen die je hebt over het gedrag van stakeholders vast in een gedragscode:

- Gedragscode voor medewerkers
- Gedragscode voor leveranciers
- Gedragscode voor agenten, tussenpersonen etc.

Interne betrokkenen

Vanwege de focus op de gehele waardeketen dienen meerdere disciplines/functies betrokken te zijn.

Vragen?

Contact

Yvonne Vlasman RA

Partner | Forensic & Integrity Services

E yvonne.vlasman@nl.gt.com